

Digitalizacija v EU

Perspektiva civilne družbe

Evropsko omrežje za digitalizacijo in
e-vladanje (ENDE NETWORK)

Projekt Jean Monnet Policy Debate, ki
ga financira Erasmus+

ENDE
PROJECT

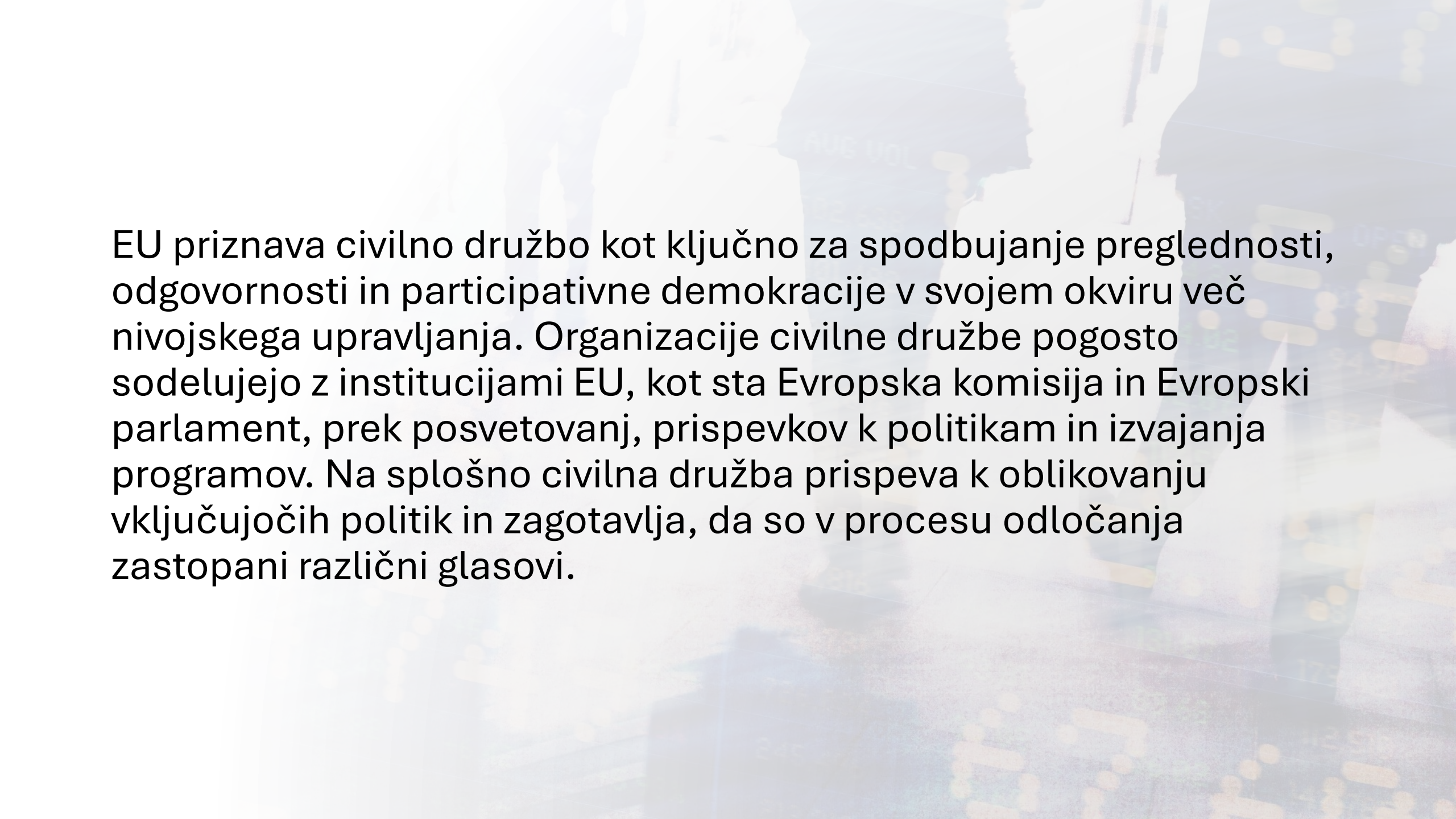

Co-funded by the
European Union

**Kaj je civilna družba?
Kdo so akterji civilne
družbe?**

Civilno družbo v EU lahko razumemo kot skupek nevladnih organizacij (NVO), skupnostnih skupin, poklicnih združenj in drugih subjektov, ki delujejo neodvisno od države in zastopajo interese državljanov. Ima ključno vlogo pri premoščanju vrzeli med javnostjo in oblikovalci politik z zagovarjanjem družbenih potreb in vrednot.

Civilna družba ne zajema le organiziranih skupin, temveč tudi aktivno udeležbo posameznikov v družbenih zadevah prek prostovoljstva, zagovorništva in javne razprave.

The background of the slide is a blurred photograph of several people in a meeting or conference setting. They appear to be looking at documents or screens, and the overall atmosphere is professional and collaborative. The text is overlaid on this background in a clear, black, sans-serif font.

EU priznava civilno družbo kot ključno za spodbujanje preglednosti, odgovornosti in participativne demokracije v svojem okviru več nivojskega upravljanja. Organizacije civilne družbe pogosto sodelujejo z institucijami EU, kot sta Evropska komisija in Evropski parlament, prek posvetovanj, prispevkov k politikam in izvajanju programov. Na splošno civilna družba prispeva k oblikovanju vključujočih politik in zagotavlja, da so v procesu odločanja zastopani različni glasovi.

EU se zaveda, da državljani, ki delujejo samostojno ali v okviru neformalnih civilnodružbenih omrežij, pomembno prispevajo k spodbujanju demokratičnih vrednot in zagotavljanju raznolikih perspektiv pri oblikovanju politik. Mehanizmi, kot so javna posvetovanja in peticije Evropskemu parlamentu, še dodatno poudarjajo vlogo posameznikov pri oblikovanju politik EU. Ta vključujoč pristop podpira ideja, da civilna družba odraža glasove tako kolektivnih entitet kot posameznih državljanov.

**Ali je civilna družba v EU
večnivojska?**

Kaj to pomeni?

Civilno družbo v Evropski uniji (EU) lahko obravnavamo kot večnivojsko. To pomeni, da akterji civilne družbe (kot so nevladne organizacije, zagovorniške skupine, sindikati in druge interesne skupine) delujejo na več ravneh upravljanja, od lokalne do nacionalne in vse do same ravni EU.

Lokalna, nacionalna, nadnacionalna in evropski raven sodelovanja – večnivojska narava civilne družbe v Evropski uniji je lahko precej zapletena!

Na **lokalni ravni** organizacije civilne družbe neposredno sodelujejo s skupnostmi pri reševanju lokalnih vprašanj, pogosto v sodelovanju z lokalnimi oblastmi ali pobudami, ki jih financira EU. Ti lokalni ukrepi se lahko nato vključijo v nacionalne pobude ali pobude na ravni EU.

Na **nacionalni ravni** organizacije civilne družbe sodelujejo s svojimi vladami pri vprašanjih, ki so predvsem v nacionalni pristojnosti. Te organizacije se pogosto zavzemajo za politike, sodelujejo v javnih posvetovanjih ali pa sodelujejo v kampanjah, ki vplivajo na nacionalno zakonodajo in upravljanje.

Nadnacionalna raven

Organizacije civilne družbe delujejo tudi zunaj nacionalnih meja na nadnacionalni ali regionalni ravni. Nekatere skupine civilne družbe na primer delujejo v več državah članicah EU, zlasti tiste, ki se osredotočajo na čezmejna vprašanja, kot so varstvo okolja, človekove pravice in migracije. Te organizacije gradijo mreže, ki premostijo nacionalne meje, kar jim omogoča, da se zavzemajo za skupne cilje tako na nacionalni kot na ravni EU.

Na ravni EU delujejo tudi organizacije civilne družbe, ki sodelujejo z institucijami EU, kot so Evropska komisija, Evropski parlament in Svet Evropske unije. Pogosto si prizadevajo vplivati na politike in zakonodajo EU, zlasti na področju vprašanj, ki zahtevajo čezmejno sodelovanje, kot so podnebne spremembe, človekove pravice in trgovinska politika.

EU ima institucionalizirane kanale za sodelovanje organizacij civilne družbe, kot sta Evropski ekonomsko-socialni odbor (EESO) in Evropska državljanska pobuda (ECI), ki državljanom omogočata neposredno predlaganje zakonodaje. Poleg tega organizacije civilne družbe sodelujejo v javnih posvetovanjih EU in lahko lobirajo tudi pri poslancih Evropskega parlamenta in drugih akterjih EU.

Vpliv in interakcija med ravnmi

Akterji civilne družbe pogosto delujejo na več ravneh upravljanja hkrati. Na primer, nevladna organizacija, osredotočena na podnebne ukrepe, lahko deluje na lokalnih okoljskih projektih, lobira na nacionalni ravni za strožjo okoljsko zakonodajo in se na ravni EU zavzema za sprejetje celovitih podnebnih politik.

Te organizacije prispevajo k **sistem upravljanja na več ravneh** znotraj EU, kjer različne ravni vladanja in civilne družbe medsebojno delujejo in vplivajo druga na drugo. Procesi oblikovanja politik EU omogočajo prispevke in ukrepe različnih akterjev civilne družbe na vseh ravneh upravljanja, kar spodbuja bolj dinamično in participativno demokracijo.

Aktivni državljani so lahko tudi vključeni v upravljanje EU na različnih ravneh kot posamezniki. Lahko vplivajo na lokalne politike, sodelujejo v nacionalnih političnih procesih in neposredno sodelujejo z institucijami EU prek mehanizmov, kot so evropska državljanska pobuda, javna posvetovanja, glasovanje ali spletno zagovorništvo.

**Ali digitalizacija prinaša
nove priložnosti za civilno
družbo v EU?**

Relevantni dokumenti na ravni EU

- **Komunikacija z digitalnim kompasom:** [Evropska pot za digitalno desetletje](#)
- **Politika digitalnega desetletja - program 2030:** [pot v digitalno desetletje](#)
- [Deklaracija o digitalnih pravicah in načelih](#)
- **Posebni Eurobarometer** [518 Digitalne pravice in načela](#)

Usklajeno z Deklaracijo o digitalnih pravicah in načelih

- EU spodbuja digitalno preobrazbo osredotočeno na človeka:
 - Svoboda izbire na spletu
 - Univerzalno dostop do interneta in digitalnih spretnosti
 - Varen in etičen digitalni prostor
- Glede na podatke v Special Eurobarometer 518:
 - 79 % Evropejcev želi več nadzor nad tem kako so njihovi podatki uporabljeni
 - 76 % verjame v potrebo po močanih digitalnih pravicah

Od ozaveščenosti do dejanj

- Digitalna orodja omogočajo organizacijam civilne družbe da:
- Razširijo ozaveščanje in vpliv
- Sodelujte čez meje
- Večja transparentnost & sposobnost monitoringa

Digitalizacija je pomembno preoblikovala civilno družbo v EU z zagotavljanjem novih orodij in platform za sodelovanje, zagovorništvo in participacijo. Izboljšuje sposobnost državljanov in organizacij civilne družbe za dostop do informacij, mobilizacijo za cilje, sodelovanje v čezmejnem sodelovanju in vplivanje na procese odločanja v EU. Te spremembe prispevajo k bolj dinamičnemu, vključujočemu in participativnemu sistemu upravljanja EU.

Izboljšán dostop do informacij

- Digitalna orodja in platforme državljanom in organizacijam civilne družbe olajšajo dostop do informacij o politikah, zakonodaji in procesih upravljanja EU ter njihovo izmenjavo. Spletna mesta, spletne baze podatkov in družbeni mediji omogočajo hiter dostop do javnih posvetovanj, predlogov politik in zakonodajnih besedil, kar državljanom omogoča, da ostanejo obveščeni in učinkoviteje sodelujejo z institucijami EU.
- **Pobude EU za preglednost:** EU je v prizadevanjih za preglednost sprejela digitalizacijo, s čimer je zakonodajni in politični dokumenti postali dostopnejši na spletu. Platforme, kot je **Evropski podatkovni portal** ponudijo enostaven dostop do javnih podatkov in s tem spodbujajo odgovornost.

Okrepljeno sodelovanje pri odločanju

Digitalizacija je omogočila večjo udeležbo v procesih odločanja, saj je državljanom in organizacijam civilne družbe zagotovila nove platforme za izražanje mnenj in prispevanje k političnim razpravam.

- **Javna posvetovanja:** Evropska komisija redno izvaja **spletna javna posvetovanja** kjer lahko državljan, nevladne organizacije in drugi deležniki podajo povratne informacije o predlagani zakonodaji ali politikah.
- **Evropska državljanska pobuda:** Ta spletna platforma državljanom EU omogoča, da predlagajo novo zakonodajo, če zberejo milijon podpisov iz vsaj sedmih držav članic EU. Digitalna orodja so olajšala mobilizacijo podpore za takšne pobude čez mejo.
- **E-peticije:** Državljan lahko tudi podpišejo ali ustvarijo spletne peticije, naslovljene na Evropski parlament, Evropsko komisijo ali druge organe EU, s katerimi se zavzemajo za spremembe politik.

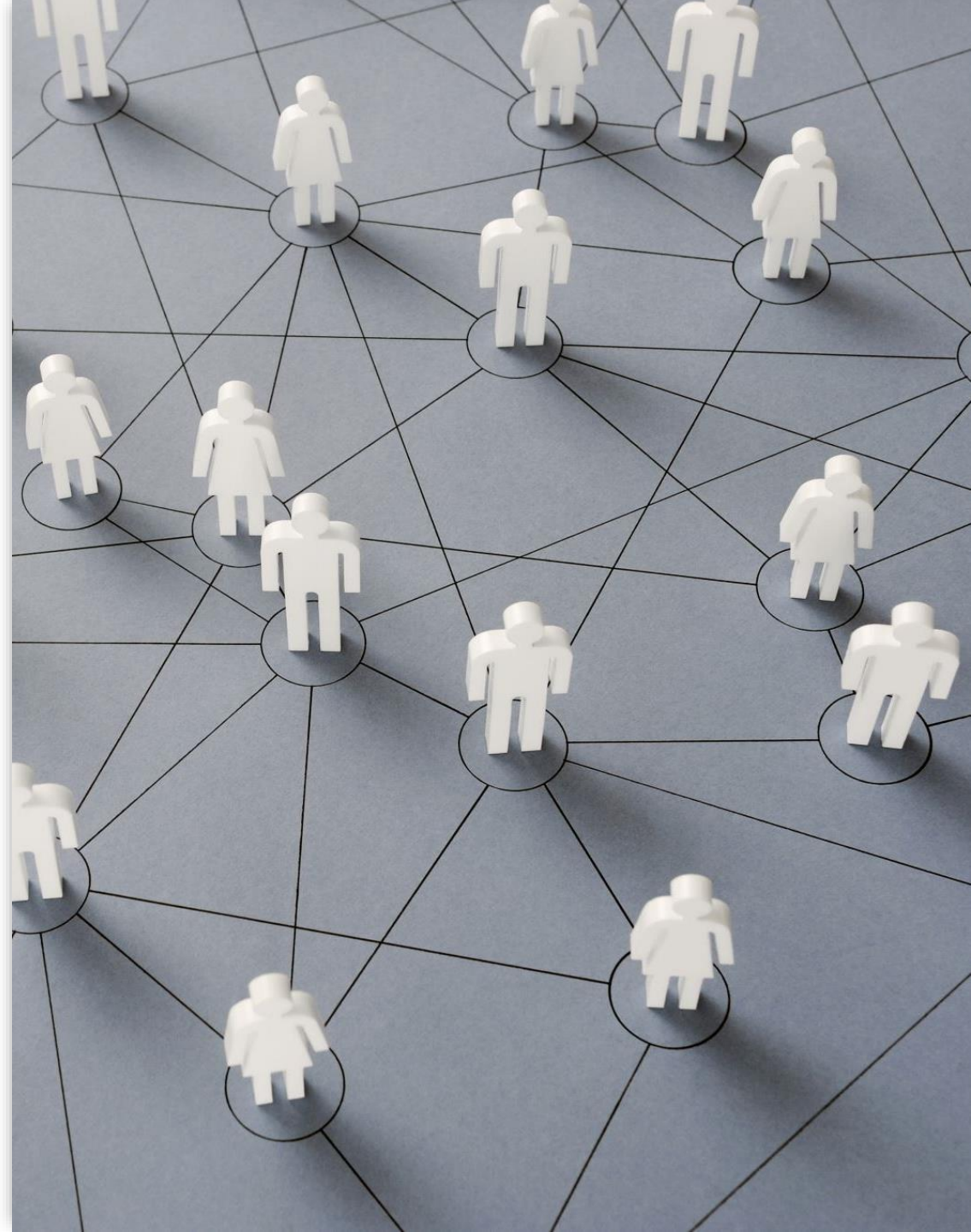
Okrepljena mobilizacija in zagovorništvo

Digitalne platforme so revolucionarno spremenile način mobilizacije organizacij civilne družbe in posameznikov za doseganje ciljev, ozaveščanja in organiziranja kampanj:

- **Aktivizem na družbenih omrežjih:** Platforme družbenih medijev, kot so Twitter, Facebook, Instagram in YouTube, omogočajo akterjem civilne družbe, da dosežejo široko občinstvo, ozaveščajo o ključnih vprašanjih in usklajujejo dejanja. To je opolnomočilo gibanja na lokalni ravni, da okrepijo svoj glas in zahtevajo odgovornost institucij EU.
- **Spletne kampanje in peticije:** Platforme državljanom omogočajo ustvarjanje in podpisovanje peticij o najrazličnejših vprašanjih, s čimer vplivajo na javno razpravo in oblikovanje politik na ravni EU.

Čezmejno sodelovanje in mreženje

Digitalizacija omogoča skupinam civilne družbe, da se enostavno povežejo s podobno mislečimi organizacijami in aktivisti po vsej EU in drugod, kar spodbuja **transnacionalna omrežja**. Ta omrežja omogočajo izmenjavo virov, znanja in najboljših praks ter krepijo sodelovanje pri skupnih ciljih, kot so varstvo okolja, človekove pravice in socialna pravičnost.

Izboljšana komunikacija med državljani in institucijami EU

- Digitalizacija je ustvarila nove možnosti za neposredno komunikacijo državljanov z institucijami EU, kar vodi do bolj vključujočega in preglednega upravljanja:
- **Spletni mehanizmi za povratne informacije:** Državljeni lahko zdaj preprosto pošljejo povratne informacije ali poizvedbe neposredno institucijam EU prek spletnih strani, e-poštnih kampanj ali namenskih portalov. To zagotavlja bolj neposredno povezavo med civilno družbo in odločevalci v Bruslju.
- **Interaktivne platforme** državljanom omogočajo spremljanje razprav, postavljanje vprašanj in sodelovanje v razpravah o tekoči zakonodaji in politikah, s čimer se krepi njihova vključenost v odločanje v EU.

Kampanje in zagovorništvo o specifičnih vprašanjih

Digitalna orodja civilni družbi olajšajo organizacijo specifičnih, ciljno usmerjenih kampanj z uporabo podatkovno podprtih pristopov za vplivanje na politiko EU.

Zagovorništvo: Digitalna orodja organizacijam civilne družbe omogočajo analizo podatkov in trendov, kar jim omogoča, da s prilagojenimi sporočili ali kampanjami ciljajo na določene oblikovalce politik EU. To izboljša njihovo sposobnost vplivanja na zakonodajni proces.

Virtualno lobiranje: Digitalne tehnologije omogočajo virtualna srečanja, ki akterjem civilne družbe omogočajo, da se vključijo v lobiranje pri institucijah EU, ne da bi morali potovati, s čimer se znižajo stroški in poveča pogostost interakcij.

Večja vključenost

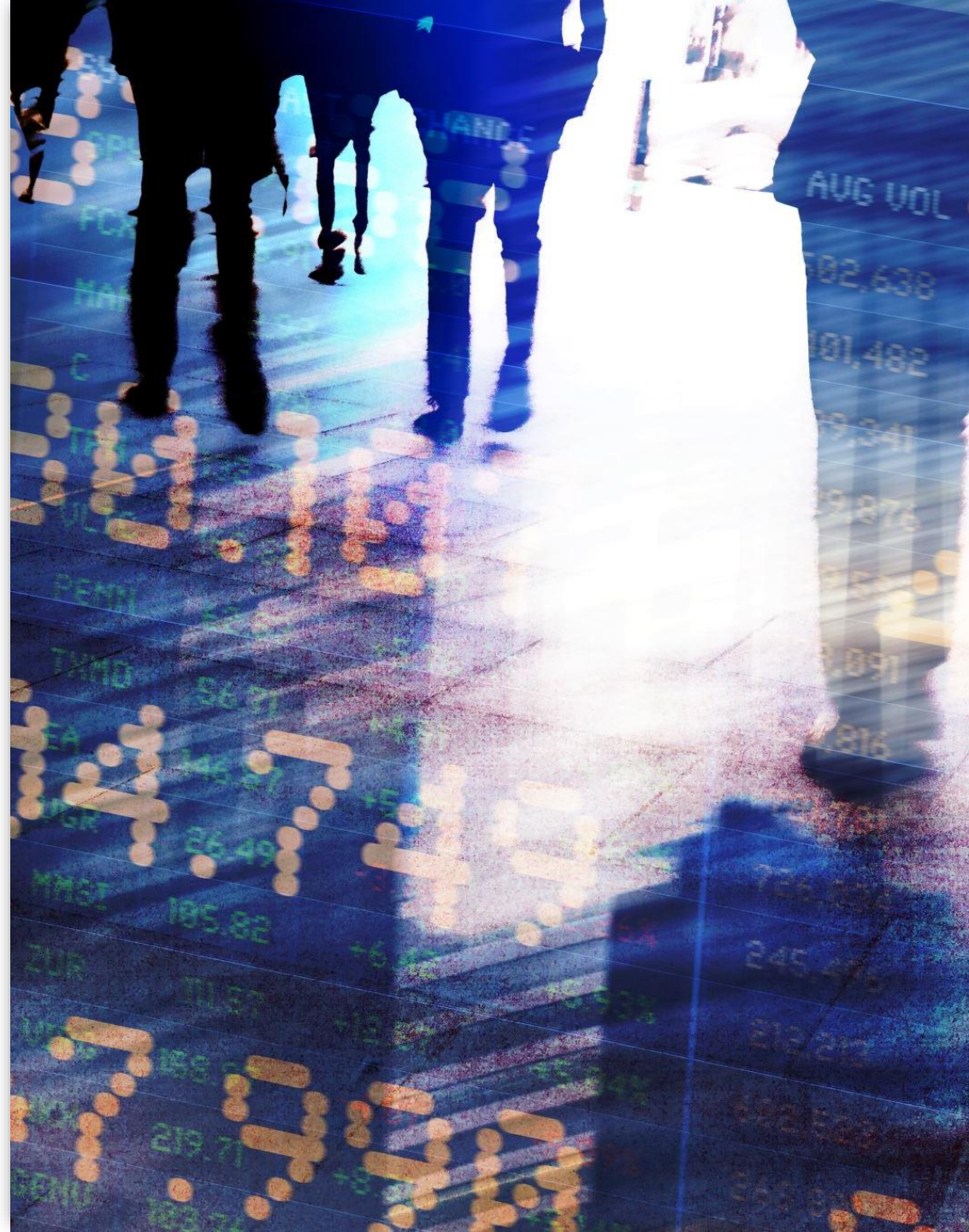
Digitalizacija odpira možnosti za marginalizirane ali premalo zastopane skupine, da sodelujejo v dejavnostih civilne družbe EU.

- **Digitalne platforme za premalo oskrbljene skupnosti:** Na primer, marginalizirane ali oddaljene skupnosti imajo lahko omejen dostop do tradicionalnih političnih struktur, vendar jim digitalna orodja zagotavljajo platformo za sodelovanje v razpravah na ravni EU, prispevanje k javnim posvetovanjem ali pridružitvam spletnim gibanjem.
- **Pobude za e-demokracijo:** EU je podprla več projektov e-demokracije, ki uporabljajo tehnologijo za izboljšanje sodelovanja državljanov v demokratičnem procesu in s tem povečujejo dostopnost za vse.

Odgovornost in spremljanje

Digitalizacija je državljanom in organizacijam civilne družbe omogočila učinkovitejše spremljanje politik EU in pozivanje institucij k odgovornosti.

- **Orodja za digitalno spremljanje:** Skupine civilne družbe uporabljajo digitalne platforme za spremljanje izvajanja zakonodaje EU, spremljanje vladnih ukrepov in poročanje o projektih, ki jih financira EU. To lahko pomaga zagotoviti, da se politike EU učinkovito izvajajo in so v skladu z demokratičnimi vrednotami.
- **Platforme za prijavljanje nepravilnosti in preglednost:** Vzpostavljene so bile tudi spletne platforme, ki žvižgačem omogočajo prijavljanje nepravilnosti ali korupcije v institucijah EU, s čimer se povečuje preglednost in odgovornost upravljanja EU.

Omogočanje spletnih razprav in javnih dialogov

Digitalizacija je omogočila spletne razprave in javne dialoge, kjer se lahko državljani, organizacije civilne družbe in oblikovalci politik EU vključijo v razprave o pomembnih vprašanjih.

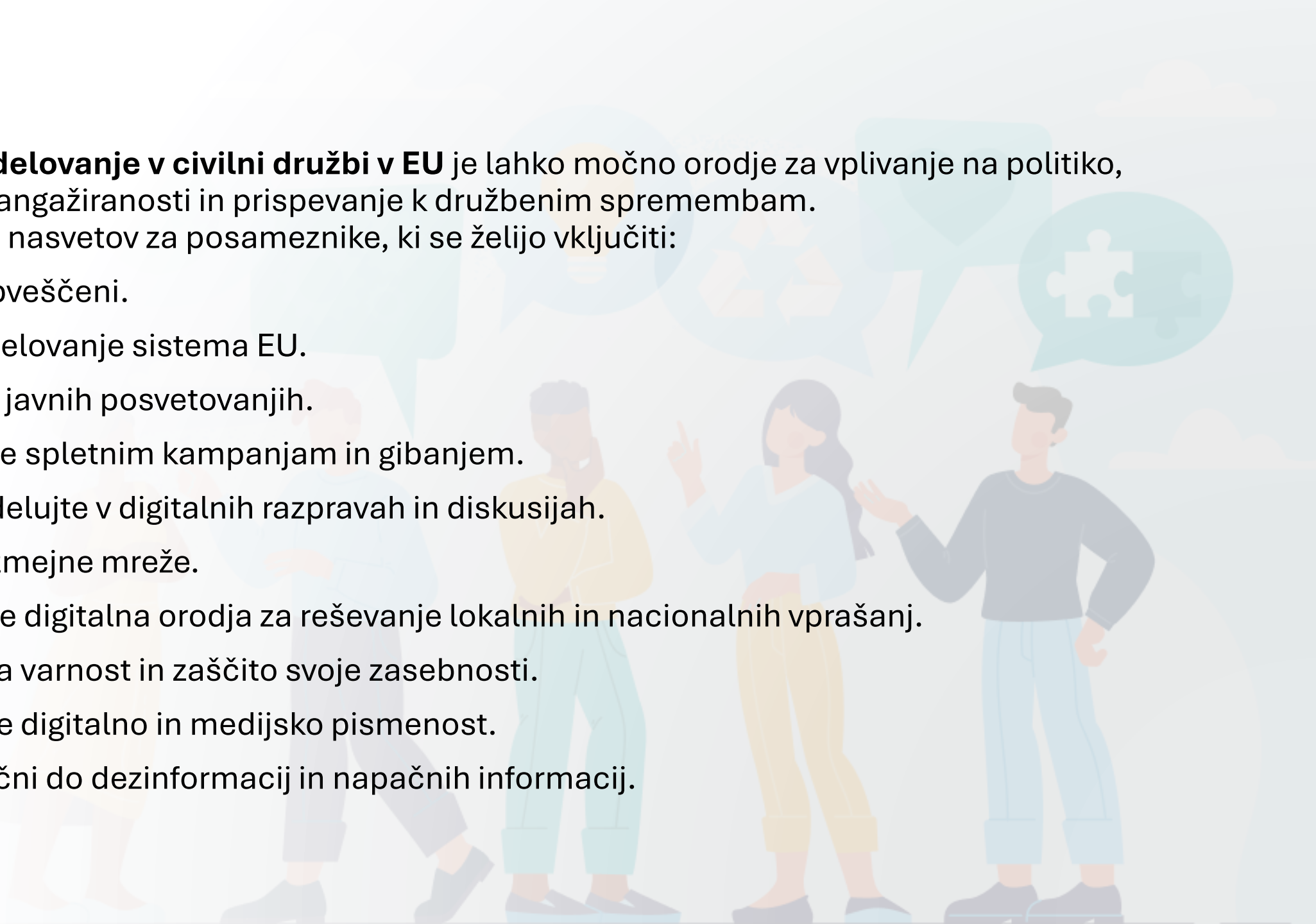
- **Spletne konference in spletni seminarji:** Skupine civilne družbe in institucije EU pogosto organizirajo spletne dogodke, spletne seminarje in razprave, ki posameznikom omogočajo, da se vključijo v javno razpravo in izvedo več o upravljanju in politikah EU.

Čeprav je digitalizacija lahko znatno izboljšala delovanje civilne družbe v EU, prinaša tudi številne izzive in tveganja. Mednje spadajo digitalni razkorak, pomisleki glede zasebnosti, dezinformacije, spletno nadlegovanje in koncentracija moči v rokah velikih tehnoloških podjetij. Reševanje teh izzivov zahteva skrbno preučitev zakonov o zasebnosti, pobud za digitalno pismenost, učinkovite regulacije in strategij za zaščito ranljivih skupin pred spletnimi grožnjami. Zagotavljanje pravične porazdelitve koristi digitalizacije in ohranjanje trdnosti demokratičnih procesov bo ključnega pomena za ohranjanje zdrave in živahne civilne družbe v EU.

Digitalno sodelovanje v civilni družbi v EU je lahko močno orodje za vplivanje na politiko, spodbujanje angažiranosti in prispevanje k družbenim spremembam. Tukaj je nekaj nasvetov za posameznike, ki se želijo vključiti:

- Ostanite obveščeni.
- Razumite delovanje sistema EU.
- Sodelujte v javnih posvetovanjih.
- Pridružite se spletnim kampanjam in gibanjem.
- Aktivno sodelujte v digitalnih razpravah in diskusijah.
- Gradite čezmejne mreže.
- Uporabljajte digitalna orodja za reševanje lokalnih in nacionalnih vprašanj.
- Poskrbite za varnost in zaščito svoje zasebnosti.
- Spodbujajte digitalno in medijsko pismenost.
- Bodite kritični do dezinformacij in napačnih informacij.

Co-funded by the
European Union

ENDE
PROJECT